

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

KOMM. OG REG. DEP

23 DES 2003

03/3321-41

Ark 531.12

Avd. INN /AOS /AKB

Dato: 12/19/2003

Vår ref.: /- AGL

Deres ref.:

Høringssvar til forslag til endringer i utlendingsforskriften - vilkår for familiegjenforening

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke har med dette gleden av å sende sitt høringssvar på forslaget til endringer av utlendingsforskriften i forhold til vilkår for familiegjenforening.

I utgangspunktet mener vi at forslaget til endringer i utlendingsforskriften bør behandles i sammenheng med endringene i ekteskapsloven vedtatt i sommer, og som Stortinget og departementet nå ønsker å omformulere på grunn av utilsiktede negative konsekvenser. Siden lovendringsforslagene ble stilt sammen og på samme bakgrunn mener vi at det er naturlig at de revurderes som en helhet.

Mellomkirkelig råd er bekymra for at man gjennom forsøket på å løse et problem skaper en rekke andre komplikasjoner. Vi innser at det for muslimske kvinner kan være et problem at en norsk skilsmisse ikke uten videre anerkjennes i forhold til muslimsk rett, men mener at dette problemet ikke bør søkes løst på en måte som skaper andre alvorlige problemer. Etter vårt syn er ikke utlendingsforskriften spesielt godt egna til å drive integreringsarbeid. Vi kommer tilbake til muslimske kvinners særlige situasjon nedenfor.

Angående lik rett til religiøs skilsmisse

Vedrørende denne delen av endringsforslaget er vi spesielt opptatt av tre punkter.

For det første er vi bekymra for religionsfriheten hvis forslaget til endringer vedtas. Selv om Den norske kirke ser på ekteskapet som en verdslig ordning og ikke et sakrament, og kan gi rom for skilsmisse, vil Den norske kirke verne om ekteskapet og understreke at målet er at det skal være livslangt. Vi anerkjenner også at andre kirkesamfunn ser på ekteskapet som et sakrament som ikke kan brytes. Dette gjelder for eksempel den katolske kirke. Også ortodokse jøder har dette synet på ekteskapet som livsvarig. For

Mellomkirkelig råd er det viktig å understreke at andre kirkesamfunn og trossamfunns overbevisning om ekteskapet ikke bør krenkes gjennom en forskriftsendring som tvinger ektefeller til å bryte ekteskapsløftet sitt. Samarbeidsrådet for tros- og livsynssamfunn, der Den norske kirke er med har kommet med et hørings svar som uttrykker bekymring for religionsfriheten hvis dette forslaget blir vedtatt, og Mellomkirkelig råd vil nok en gang understreke dette.

For det andre er Mellomkirkelig råd opptatt av retten til å leve sammen som ektefolk. Flere faginstanser har allerede uttalt at i praksis vil endringsforslaget, hvis det blir vedtatt, bety en svekkelse av muslimske kvinners rett til familiegjening. Mellomkirkelig råd vil hevde at det også svekker andre gruppers rett til familiegjening, muslimske menn selvfølgelig, men også for mange med katolsk eller jødisk bakgrunn vil endringsforslaget svekke retten til familiegjening.

Mellomkirkelig råd mener at det er en av grunnforutsetningene i et ekteskap at ektefellene lever sammen, forskriften legger jo også til grunn at ektefellene skal bo sammen etter familiegjening. Vi mener da at man gjennom å innføre et krav som mange ektepar ikke vil ha mulighet til å oppfylle på grunn av hjemlandets lovgivning svekker ekteskapet som institusjon og bryter med den grunnleggende retten til å være sammen som ekteskapet innebærer. Dette er som Kommunal- og regionaldepartementet selv kommenterer, spesielt uheldig for flykninger som ikke har anledning til å velge hjemlandet som felles bosted, og kan føre til at Norge bryter Flyktningskonvensjonen. Det vil etter Mellomkirkelig råds mening også være meget uheldig å på denne måten gjøre det vanskeligere for en norsk part i et ekteskap å velge Norge som felles bosted for ekteparet.

For det tredje vil Mellomkirkelig råd påpeke at å innføre en klausul i en muslimsk ekteskapskontrakt ikke uten videre sikrer muslimske kvinners rett til skilsmisse. Klausulen er god å ha, og er utbredt blant muslimer. Kontrakten må allikevel opp for en muslimsk domstol for at kvinnen skal få skilsmisse. Slike sharia-råd finnes ikke i Norge. I praksis vil det bety at kvinnene må oppsøke en domstol i et muslimsk land, ofte hjemlandet. Der vil hun være prisgitt lokal praksis siden norsk lov ikke kan regulere andre lands privatrett. Dermed gir ikke kontraktens klausul om rett til skilsmisse noen garanti for at kvinnen faktisk vil få det. I denne sammenheng vil Mellomkirkelig råd framholde viktighetene av dialog med gruppene dette gjelder i Norge. Som trossamfunn mener vi at religiøs praksis ikke bør undermineres, men at man må velge samtalen og samarbeidet som hovedarbeidsmåte i forhold til muslimers ekteskaps- og skilsmissepraksis. Muslimske kvinner bosatt i Norge har jo allerede lik rett til skilsmisse etter norsk lov. Mellomkirkelig råd mener at det er så langt den juridiske beskyttelsen kan strekke seg, uten å komme opp i problemene som er skissert over.

Angående forslaget om at tidligere inngåtte ekteskap i utlandet må dokumenteres oppløst i inngåelseslandet

Dette endringsforslaget innebærer mange av de samme problemene som vi har tatt opp angående det første forslaget. For det første vil det ramme dem som ikke har mulighet til å få skilsmisse etter inngåelseslandets regler. Paradoksalt nok kan dette spesielt komme til å ramme muslimske kvinner, som første del av forslaget er ment å skulle beskytte. Igjen synes dialogarbeid å være en bedre løsning, siden norsk privatrett

uansett bare anerkjenner en ektefelle. Innenfor Norges grenser synes den juridiske beskyttelsen mot bigami å være sterk nok.

Med vennlig hilsen

Olav Fykse Tveit
Generalsekretær

Anne-Grete Larsen
Førstekonsulent
Direkte innvalg: 22932886